

Základní škola Štěnovice, okres Plzeň-jih,
Čížická 344, 332 09 Štěnovice

ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY	
Č.j.:	256/2018
Vypracoval:	Dagmar Sladká
Schválil:	Mgr. Michal Zoubek, ředitel školy
Nabývá platnosti ode dne:	1. 9. 2018
Nabývá účinnosti ode dne:	1. 9. 2018

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název právnické osoby vykonávající činnost školského zařízení:

Základní škola Štěnovice, okres Plzeň-jih
příspěvková organizace

Adresa zařízení:

Čížická 344
332 09 Štěnovice

Kontakty:

Telefon do školy: 377 916 343

Telefon do ŠD: 731 824 782
737 963 210

Web: www.skolastenovice.cz
E-mail: reditel@skolastenovice.cz
druzina@skolastenovice.cz

Vydán dne: 1. 9. 2018

Zpracovala: Sladká Dagmar

Platnost dokumentu: od 1. 9. 2018

Obsah:

I. Úvod.....	3
II. Charakteristika školní družiny.....	3
III. Cíle výchovně vzdělávací práce ve školní družině.....	3
IV. Délka a časový plán vzdělávání.....	3
V. Podmínky přijímání a ukončování uchazečů o vzdělávání.....	4
VI. Formy vzdělávání.....	4
VII. Obsah vzdělávání - výchovné oblasti.....	5
ČLOVĚK A JEHO SVĚT.....	5
1. Místo, kde žijeme.....	5
2. Lidé kolem nás.....	5
3. Lidé a čas.....	6
UMĚNÍ A KULTURA.....	6
ČLOVĚK A PŘÍRODA.....	6
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ.....	7
ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE.....	7
VIII. Klíčové kompetence – integrované vzdělávací cíle.....	8
1. Kompetence k učení.....	8
2. Kompetence k řešení problémů.....	8
3. Komunikativní kompetence.....	8
4. Sociální a interpersonální kompetence.....	8
5. Občanské kompetence.....	8
6. Kompetence k trávení volného času.....	8
IX. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných žáků.....	8
X. Materiální podmínky.....	9
XI. Personální podmínky.....	9
XII. Ekonomické podmínky.....	9
XIII. Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví ve školní družině	10
XIV. Psychosociální podmínky.....	10
XV. Závěr.....	10

I. Úvod

Školní vzdělávací program školní družiny formuluje konkrétní cíle vzdělávání i jeho obsah, navrhuje odpovídající výchovné formy, charakterizuje materiální, personální a ekonomické podmínky školní družiny, vymezuje podmínky pro dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků.

II. Charakteristika školní družiny

Školní družina je součástí základní školy. Pro svoji činnost využívá 6. oddělení. Prostory školní družiny svým vybavením a uspořádáním odpovídají potřebám dětí mladšího školního věku.

Školní družina může využívat i další prostory školy - počítačovou učebnu, cvičnou kuchyni, tělocvičnu a školní hřiště.

Školní družina realizuje výchovnou, vzdělávací a zájmovou činnost mimo vyučování formou pravidelných nebo příležitostných aktivit z oblasti vzdělávací, odpočinkové, rekreační a zájmové činnosti.

Školní družina je určena pro žáky I. – IV. tříd. Program školní družiny je koncipován pro žáky ve věku od 6 – 10 let.

Činnost školní družiny a výchovné působení vychovatelek v jednotlivých odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času a řídí se požadavky psychohygieny.

Náplň práce je vždy pestrá a žáci mají možnost si vybrat, co je baví a zajímá. Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený, při všech složkách výchovně vzdělávacího programu přihlížíme k individuálním schopnostem žáků, nepřetěžujeme je, nenutíme k práci za každou cenu. Vždy se snažíme najít náhradní řešení k jejich povaze, fyzickým schopnostem a zálibám.

III. Cíle výchovně vzdělávací práce ve školní družině

- usilovat o rozvoj osobnosti každého žáka s ohledem na jeho nadání, potřeby, zájmy a schopnosti
- vychovávat k smysluplnému využívání volného času
- rozvíjet dobré vztahy mezi žáky
- vést žáky k ohleduplnosti, sebeovládání, samostatnosti, k používání otevřené komunikace a spolupráce
- rozvíjet pohybové schopnosti, estetické vnímání a fantazii
- osvojovat si základy hodnot, na nichž je založena naše společnost
- chránit žáky před zbytečnými stavy napětí a konfliktními situacemi
- výchova ke zdravému životnímu stylu
- posilování komunikačních dovedností

IV. Délka a časový plán vzdělávání

Časový plán ŠVP školní družiny je sestaven na dobu jednoho vzdělávacího cyklu (3 let). Obsahuje výběr možných činností, ze kterých bude vychovatelka volit podle aktuálního složení žáků v oddělení a tvořivě reagovat na změny. Pro jednotlivé náměty se počítá s průběžným

působením vychovatelky, s činnostmi vyplývajícími z týdenní skladby zaměstnání i s příležitostnými akcemi. Cennou zpětnou vazbou jsou ohlasy rodičů a názory žáků.

V. Podmínky přijímání a ukončování pobytu ve školní družině

O přijetí žáka do školní družiny rozhoduje ředitel školy. Docházka do ŠD je dobrovolná. Zákonní zástupci přihlašují a odhlašují žáka písemně.

Do školní družiny přihlašují žáka rodiče nebo zákonní zástupci první školní den při zápisu do ŠD vyplněním přihlášky, jejíž součástí je písemné sdělení zákonných zástupců žáka o rozsahu docházky a způsobu odchodu ze školní družiny. Přihláška je platná na celý školní rok.

V případě, že zájem o umístění žáka do ŠD překračuje kapacitu ŠD, jsou přednostně přijímáni žáci z nižších ročníků a žáci dojíždějící.

V průběhu školního roku lze žáka do ŠD přijmout jen tehdy, pokud nebude překročena kapacita ŠD.

Žáka lze ze ŠD v průběhu školního roku odhlásit pouze ze závažných důvodů.

Žák může být ze školní družiny vyloučen, pokud porušuje kázeň a pořádek, ohrožuje zdraví a bezpečnost ostatních, dlouhodobě svévolně nenavštěvuje školní družinu, poplatek za školní družinu nemá uhrazen ve stanoveném termínu nebo z jiných závažných důvodů (viz Vnitřní řád ŠD).

VI. Formy vzdělávání

1. Pravidelná - každodenní výchovná, vzdělávací a zájmová činnost se zaměřením na rukodělné a výtvarné činnosti, ekologickou výchovu, přírodovědné činnosti, sportovní aktivity (vycházky, pohybové hry)

2. Příležitostná - zahrnuje všechny mimořádné akce – návštěvy divadelních představení a filmových představení, výstav, besedy, exkurze, sportovní akce, projektové dny, některé jsou určeny i pro širší veřejnost

3. Odpočinková činnost – nejen klidové činnosti, např. individuální hry, četba, poslech, vyprávění, rozhovory, ale i aktivní odpočinek = např. společné zábavné hry na koberci, relaxační cvičení, tanec

4. Spontánní činnost - individuální klidové činnosti, spontánní aktivita je praktikována za dohledu vychovatelky tak, aby se dítě mohlo samostatně projevit a rozhodnout o své činnosti. Vychovatelka zde funguje pouze jako rádce a dohled. Tato činnost je provozována zejména v ranní družině a při pobytu venku.

5. Osvětová činnost - poskytování informací v oblasti prevence rizikového chování

6. Individuální práce - vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí, práce s talentovanými jedinci, konzultace, práce s integrovanými jedinci – pomoc, podpora, povzbuzení

7. Příprava na vyučování – didaktické hry; tematické vycházky, individuální četba, jazyková cvičení

Základním prostředkem práce ve ŠD je hra a zážitek. Hra má svá pravidla, která se předem dohodnou a během hry se nemění. Hra vyvolává napětí, dobrodružství, pomáhá k poznání sebe sama, svých schopností a učí ohleduplnosti vůči ostatním. Musí probíhat na základě dobrovolnosti, vhodné motivace i sociálního prostředí a musí vyvolávat kladné emoce (pochvala, radost z činnosti). Hodnocení hry je třeba provádět citlivě a posilovat při tom různé kompetence.

VII. Vzdělávací a výchovné oblasti

ČLOVĚK A JEHO SVĚT

1. Místo, kde žijeme:

Náš domov

- vyprávíme si o životě naší rodiny
- kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný volný čas
- stavíme si (z kostek, stavebnic, krabic...) ideální dům, v němž bychom chtěli bydlet

Naše škola

- orientujeme se ve školní budově a družině
- zamýšlíme se nad tím, co je v naší škole a družině hezké, co bychom rádi změnili
- navštěvujeme školní jídelnu
- zdobíme školní družinu vlastními výtvary
- povídáme si o bezpečné cestě do školy a domů
- zajímáme se o dopravní značky v našem okolí (všímáme, si o čem nás informují, co nám nařizují), soutěžíme ve znalostech z dopravní výchovy, v jízdě zručnosti na koloběžce

Naše město

- seznamujeme se a hledáme zajímavosti o našem městě (budovy, sochy, pomníky, vodní toky, dominanty...)
- stavíme město z kostek
- seznamujeme se s posláním pošty, lékárny, obchodů, knihovny...(hrajeme hry na prodavače, lékaře, kadeřníky...)
- učíme se, jak se zachovat, kdybychom se ztratili (Desatero pro vaši bezpečnost)
- seznamujeme se s mapovými značkami, učíme se určovat světové strany
- čteme si pověsti našeho regionu, povídáme si o historii města, besedujeme o lidových tradicích a zvycích

2. Lidé kolem nás:

- povídáme si o rodině – kreslíme rodinné příslušníky, povídáme si o tom, co pro nás znamenají, čím se zabývají a co pro nás dělají
- vyrábíme dárky pro radost druhých (k jmeninám, narozeninám, k Vánocům, Dni matek apod.)
- osvojujeme si zásady společenského chování, vzájemné úcty
- sestavujeme pravidla soužití v družině

- vyprávíme si o nejlepších kamarádech, povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád a spolužák
- rozlišujeme kladné a záporné vlastnosti
- rozlišujeme různé pocity, nálady (pantomima, situační hry)
- cvičíme naše smysly – např. hrou poslechové krabičky, poslepu k cíli, poznáváme po hmatu věci
- hrajeme si a učíme se správně zdravit, podat ruku, požádat o něco, poděkovat
- známe a nezapomínáme na „kouzelná slovíčka“ (děkuji, prosím, omlouvám se)

3. Lidé a čas:

- vyprávíme si o zásadách pravidelného režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu
- společně plánujeme akce školní družiny
- povídáme si na téma, Jak jsem trávil víkend, prázdniny, malujeme zážitky
- vážíme si volného času i času druhých, hledáme, co nás o čas okrádá (televize, počítač...) a čím zdržujeme sebe, rodiče, kamarády
- prohlížíme si fotografie – pozorujeme, jak se měníme
- povídáme si o tom, jak věci vznikají a pracují - čteme z naučných encyklopedií
- slavíme a oslavujeme – hlídáme jmeniny, narozeniny dětí, svátky a významné dny v kalendáři (Vánoce, Velikonoce, Den matek, Den dětí, Den země...)
- vnímáme kouzelný čas adventu a vánoc – vyprávíme si o vánočních zvycích, připravujeme adventní kalendář, čteme vánoční příběhy, učíme se koledy
- vnímáme střídání ročních období

UMĚNÍ A KULTURA

- povídáme si o nejoblíbenějších knížkách, pořadech v televizi, rozhlase, diskutujeme o filmových hrdinech, čteme na pokračování – kreslíme pohádkové postavy, vyrábíme leporela
- pořádáme dětský karneval – vyrábíme masky, vyprávíme si, co jsou masopustní zvyky
- seznamujeme se s pranostikami na jednotlivé měsíce
- zpíváme a tančíme – učíme se jednoduché taneční variace, hrajeme hudebně pohybové hry, pořádáme diskotéky, učíme se koledy
- hrajeme si se slovíčky – učíme se jazykolamy, luštíme křížovky, rébusy, hádanky, posloucháme hudební nahrávky, pohádky na CD
- pomocí říkadel a básniček cvičíme rytmus a melodii jazyka, vyprávíme si příběhy ze života (verbální, neverbální komunikace)
- pantomimicky předvádíme povolání, sporty, pocity
- seznamujeme a opakujeme si pravidla slušného chování na veřejnosti, cvičíme se ve správném stolování
- pravidelně obměňujeme výzdobu školní družiny a tříd – výrobky dětské tvořivosti
- rozvíjíme fantazii, estetické cítění – seznamujeme se s různými výtvarnými technikami, experimentujeme s barvou

ČLOVĚK A PŘÍRODA

- na vycházkách pozorujeme změny v přírodě, poznáváme život zvířat
- čteme si o přírodě a jejích proměnách z přírodovědných encyklopedií, časopisů

- učíme se písničky a básničky s přírodní tematikou
- kreslíme, malujeme, modelujeme, tvoříme svá oblíbená zvířata i z přírodních materiálů, které jsme nasbírali na vycházkách
- besedujeme o ročních obdobích, pranostikách pro jednotlivé dny, měsíce
- provádíme pokusy, pozorujeme hmyz pod mikroskopem
- vyprávíme si o domácích zvířatech
- pečujeme o květiny, přesazujeme, zaléváme, pozorujeme klíčení semínek
- rozpoznáváme různé druhy stromů (podle listů, kůry, plodů), rostlin, ptáků, hmyzu, hub apod. – vědomosti procvičujeme při didaktických hrách, přírodovědných kvizech, tematických vycházkách
- pomáháme lesním zvířatům a ptákům přežít zimu – sbíráme kaštiny, žaludy, pečujeme o krmítka
- vedeme děti k aktivnímu podílu na ochraně životního prostředí – upevňujeme pravidla chování v přírodě
- povídáme si o možném nebezpečí ve volné přírodě (oheň, bouřka, povodeň)

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

- besedujeme o osobní hygieně a jejím významu
- ujasňujeme si hygienické návyky, použití WC, stolování atd.
- dbáme na pitný režim
- povídáme si o tom, jak předcházet úrazům – hrajeme si na lékaře a pacienta
- odhalujeme další nebezpečí, která nás mohou ohrozit (injekční jehly na hřišti, neznámé nápoje, bonbony apod.)
- předvádíme a procvičujeme si, jak se máme chovat na ulici, v dopravních prostředcích, při jízdě na kole, bruslích, lyžích i na koupališti, abychom se vyhnuli úrazu
- seznamujeme se zásadami první pomoci (ošetřovat jednoduché zranění, jak přenést zraněného), jak přivolat pomoc - oznámit úraz, telefonní čísla hasičů, policie, první pomoci)
- denně chodíme do přírody, na hřiště a na procházky v okolí školy
- hrajeme pohybové hry, cvičíme uvolňovací cviky, v tělovýchovných chvilkách relaxujeme při hudbě, zpíváme, seznamujeme se s pravidly míčových her – víme, co je „fair play“

ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

- seznamujeme se s novými pracovními postupy a návyky – správná manipulace s nůžkami, šetření materiálem, dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci a úklidu po ukončení rukodělných činností
- tvoříme výrobky z tradičních i netradičních materiálů, z přírodnin, využíváme i odpadový materiál
- rozvíjíme tvořivost, trpělivost, pečlivost, cit pro materiál, estetické a prostorové cítění
- tvoříme výrobky k různým příležitostem – vánoční a velikonoční, vyrábíme dárky pro děti k zápisu

VIII. Klíčové kompetence – integrované vzdělávací cíle

Jednotlivé vzdělávací cíle jsou slučovány do rozvíjení kompetencí, které vybavují žáky činnostně zaměřenými a prakticky využitelnými dovednostmi. Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny:

1. Kompetence k učení: žák chápe nutnost přípravy, aktivně se účastní didaktických her, započatou práci dokončí, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, samostatně pozoruje a experimentuje, všímá si souvislostí mezi jevy, dokáže získávat informace z různých zdrojů, umí kriticky zhodnotit své výkony

2. Kompetence k řešení problémů: všímá si dění i problémů okolo, problém se snaží pochopit, promýšlí a plánuje řešení různých situací, rozlišuje správná a chybná řešení, uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí

3. Komunikativní kompetence: ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, vyjadřuje názory, pocity, otázky i odpovědi vhodně formulovanými větami, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, naslouchá ostatním a zapojuje se do diskuse

4. Sociální a interpersonální kompetence: samostatně rozhoduje o svých činnostech, uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, spolupracuje ve skupině, rozpozná nevhodné chování, respektuje dohodnutá pravidla

5. Občanská kompetence: je si vědom svých práv a povinností, vnímá nespravedlnost, chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých, váží si tradice a kulturního dědictví, podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí, chápe základní principy společenských norem

6. Kompetence k trávení volného času: žák dokáže účelně trávit volný čas, vybrat si zájmové činnosti podle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálně

IX. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

V případě přijetí žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, žáka talentovaného nebo v případě přijetí žáka jiné národnosti, bude žákovi poskytnuta individuální péče. Vzdělávání přizpůsobíme tak, aby maximálně vyhovovalo jeho potřebám a možnostem. Vytvoříme optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti, k učení i ke komunikaci s ostatními a pomůžeme mu dosáhnout co největší samostatnosti. Budeme úzce spolupracovat s rodiči, třídní učitelkou, v případě nutnosti s odbornými pracovníky.

Nadaným a talentovaným žákům nabídneme další doplňkové aktivity (účast na soutěžích, různé vědomostní kvízy, didaktické hry atd.) v oblastech jejich zájmů.

Plán práce si vychovatelka školní družiny doplní o individuální činnost s těmito žáky.

X. Materiální podmínky

Školní družina má k dispozici 6 samostatných oddělení. Všechna oddělení jsou vybavena herními kouty a odpovídajícím nábytkem. V každém oddělení je část místnosti pokryta kobercem, kterého žáci využívají zejména k odpočinkovým činnostem, relaxaci, cvičení, společným hrám, hudebně-pohybovým hrám apod.

K vybavení jednotlivých oddělení patří: stavebnice, společenské hry, sportovní náčiní, výtvarný materiál a pomůcky, dětské knížky a časopisy. Vše je umístěno tak, aby si je žáci mohli brát a ukládat samostatně a vyznali se v jejich uložení. Máme stanovena pravidla pro jejich využívání.

Pro poslechové a hudební činnosti máme k dispozici 3 CD přehrávače.

V každém oddělení mohou žáci pracovat na počítači s možností připojení k internetu.

Hygienické zařízení máme pro všechna oddělení vlastní.

Žáci se podílí na výzdobě svého oddělení i ostatních prostor ŠD a prezentují zde výsledky své tvořivosti. Výzdoba je z velké části mobilní, je obměňována dle ročních období nebo momentální inspirací.

Na vycházky chodíme k lesu, na školní hřiště, kde mají děti k dispozici lesík.

Materiální podmínky jsou velmi dobré.

Vychovatelky průběžně doplňují a zlepšují materiální podmínky školní družiny. Během několika let bychom rády vylepšily prostředí školní družiny např. dokoupením nového nábytku na ukládání hraček a výtvarného materiálu, obnovením stolních her, didaktických pomůcek a stavebnic pro žáky.

XI. Personální podmínky

Počet vychovatelek odpovídá počtu otevřených oddělení v daném školním roce.

Pedagogické působení zajišťuje 6 plně kvalifikovaných vychovatelek. Vzájemně se doplňují ve svých specializacích a své odborné zaměření si dále prohlubují v akreditovaných kurzech, programech dalšího vzdělávání pedagogů a využívají samostudium k vlastnímu rozvoji pedagogické činnosti pro ŠD.

Profil vychovatelek:

Vychovatelky mají vysokou míru empatie, projevují vřelý vztah k žákům a snaží se vytvářet příznivé sociální klima. Znají a řídí širokou škálu zájmových aktivit přiměřených věku žáků. Dovedou u žáků vzbuzovat zájem o činnost, podporovat jejich zdravé sebevědomí a rozvíjet pozitivní stránky osobnosti. Znají bezpečnostní předpisy pro výchovně vzdělávací práci.

XII. Ekonomické podmínky

Úplata za zájmové vzdělávání ve školní družině a platba se provádí bezhotovostně převedením částky na účet školy nebo v hotovosti. V září na období září - prosinec a v lednu na období leden - červen. Splatnost je vždy do posledního dne v měsíci září a lednu. Školní družina část těchto finančních prostředků využívá k nákupu spotřebního materiálu pro činnost v jednotlivých odděleních, pro odměny účastníkům soutěží a k nákupu stolních her, didaktických pomůcek, sportovních potřeb apod.

XIII. **Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví ve školní družině**

- vhodná struktura režimu žáků ve školní družině s dostatkem relaxace a aktivního pohybu dané režimem družiny a skladbou zaměstnání
- vhodný stravovací a pitný režim
- zdravé prostředí užívaných prostorů družiny – podle platných norem
- ochrana žáků před úrazy
- dostupnost prostředků první pomoci, praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc

XIV. **Psychosociální podmínky:**

- klidné prostředí a příznivé sociální klima – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost školní družiny se školou i mateřskou školou
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům – snaha o to, být v některých z nabízených činností úspěšný
- věková přiměřenost a motivující hodnocení
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě školní družiny
- vytváření pravidel školní družiny – každé dítě má stejná práva, povinnosti
- nabídka alternativních aktivit je dobrovolná
- do plánování, realizace i hodnocení činností jsou žáci aktivně zapojováni
- žáci nejsou přetěžováni
- včasná informovanost žáků i jejich rodičů o činnosti školní družiny a jejím životě
- převažuje pozitivní hodnocení

XV. **Závěr**

Snažíme se vytvářet takové prostředí, které je pro žáky příjemné, stimulující, kde se cítí spokojeně a bezpečně. Chceme, aby se jim ve školní družině líbilo a těšili se do ní.

Podporujeme otevřenost, úctu a sounáležitost.

Přejeme si, aby z žáků vyrostli šťastní, úspěšní a tvořiví lidé, kteří budou schopni zvládat běžné i náročné situace se smyslem pro zodpovědnost, a tak je naučit postavit se překážkám, které je v životě čekají.

Za velmi důležitou je nutno považovat spolupráci vychovatelek s třídními učitelkami, rodiči a dalšími rodinnými příslušníky.

Ve Štěnovicích 1. 9. 2018.

Aktualizace 1. 6. 2023.

.....
Dagmar Sladká
vedoucí vychovatelka

.....
Mgr. Michal Zoubek
ředitel školy